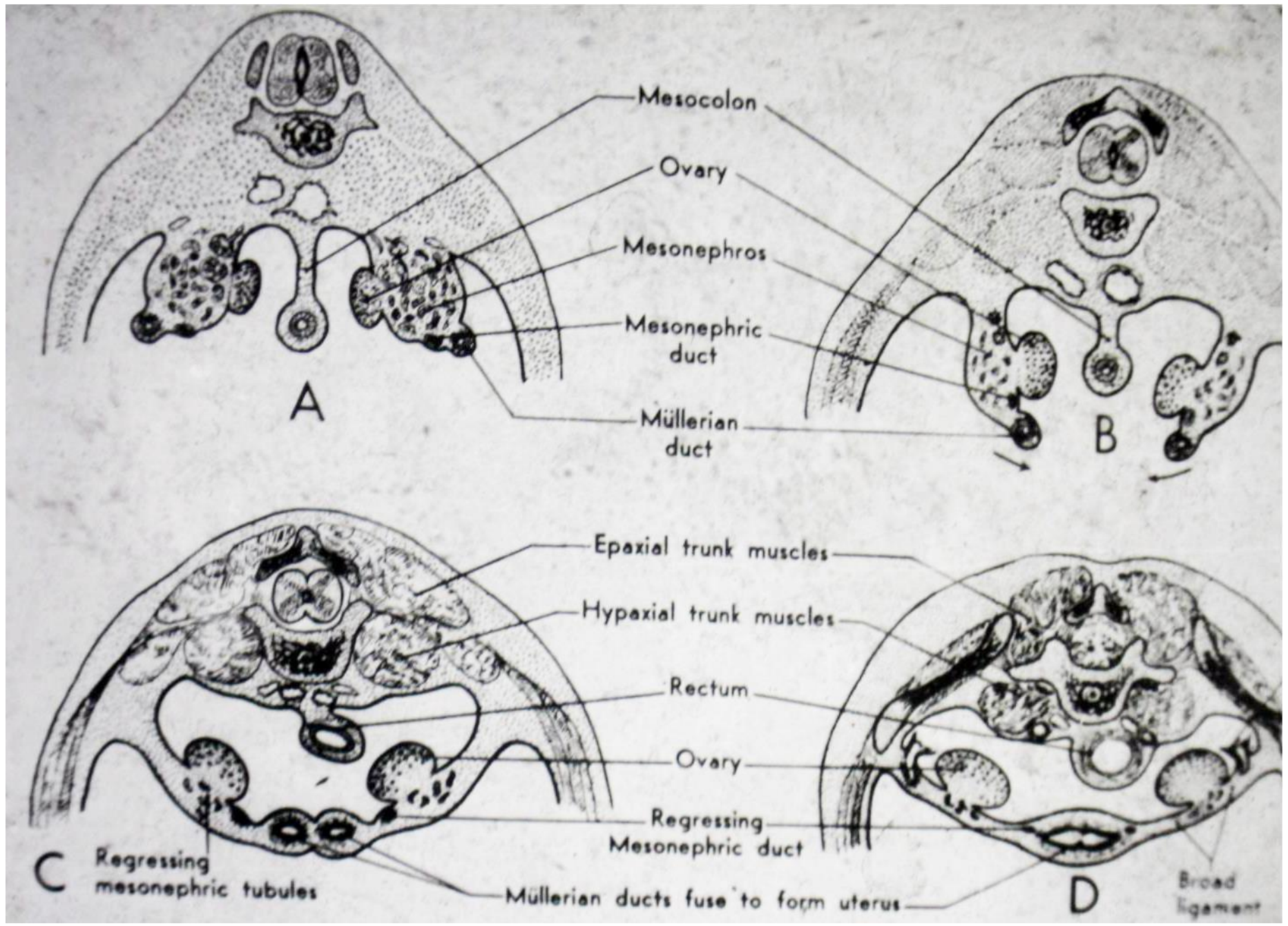

İÇ GENİTAL ORGANLARIN GELİŞMESİ

YAVRU DIŐİ OLACAKSA

Kendilerini saran coelom epiteli ile birlikte boğumlanarak karın boşluğuna sarkan crista genitales'ler ovariumları meydana getirirler. Bunların gerisindeki coelom epiteli ise belaltı bölgesinden cloaca'ya doğru uzayan bir dürüm yapar.

Bu dürümün serbest kenarı oluklaşır sonradan MÜLLER KANALI'nı meydana getirir. Bilateral gelişen Müller kanalı pelvis boşluğunda birbirine yaklaşır kaynaşarak tek bir kanal haline gelir. **Bu gelişmede crista genitales ovarium'ları, iki Müller kanalı yumurta yollarını, bu kanalların birleşmesiyle oluşan tek kanal uterus, cervix uteri ve vagina'yı yapar.**

Kanatlılarda ise sağ Müller kanalı gelişme sırasında kaybolur; sol taraftaki gelişmesini tamamlayarak tek kanal halindeki ovidukt'u, uterus ve vagina'yı yapar ve cloaca'ya açılır.

Ovarium'un ortasına kadar inen bazı germinatif hücre toplulukları sonradan körelerek rete ovarii'yi yaparlar. Rete ovarii'nin bir kısmı mesonephrose borucukları ile birleşerek epoophoron ve paroophoron adı verilen rudimenter kanalları meydana getirir.

Wolf kanalının uterus ve vagina duvarında görülen artığı da GARTNER KANALI adını alır.
Ruminantlarda daimidir.

YAVRU ERKEK OLACAKSA

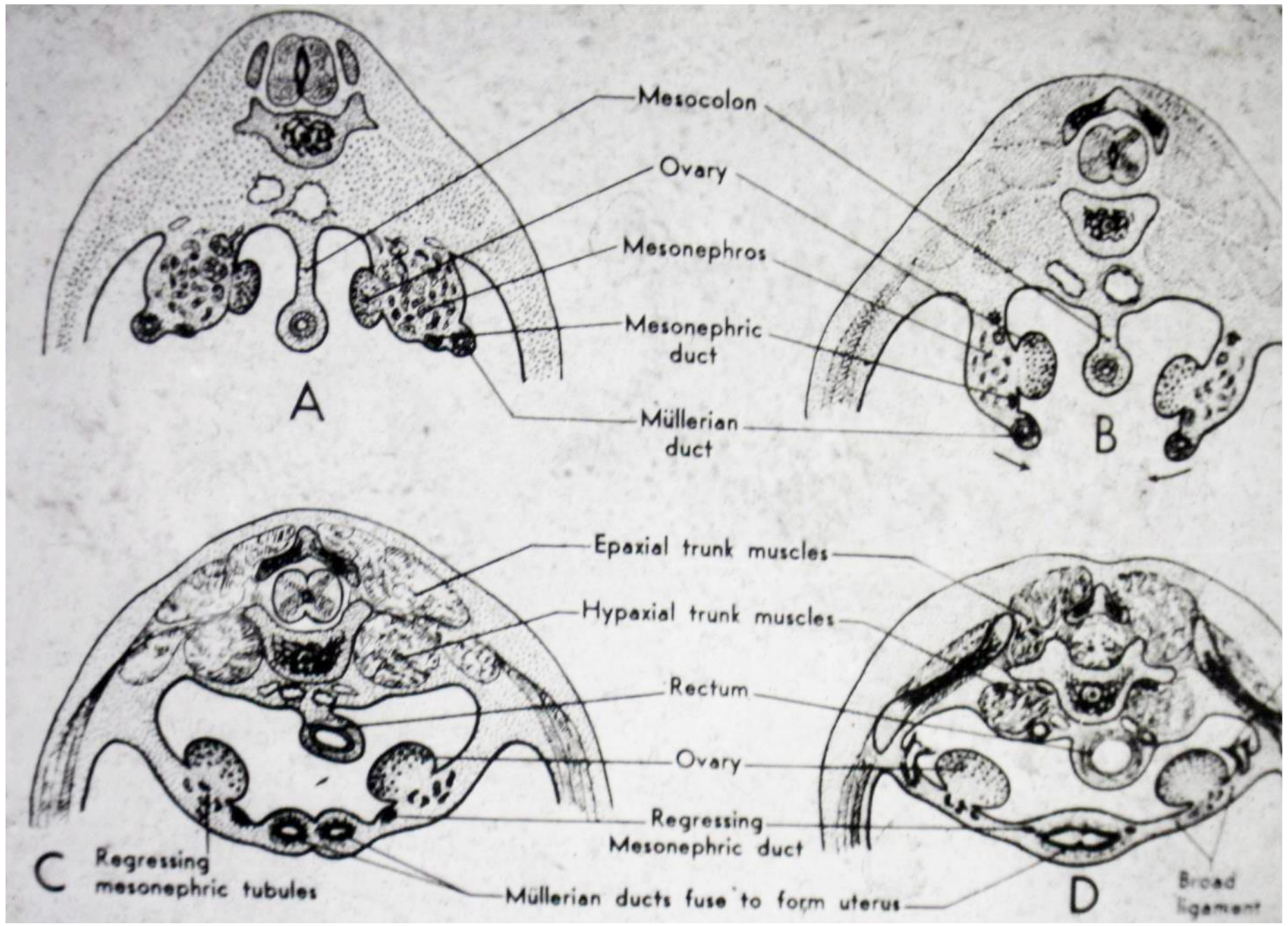
Germinatif epitelin yaptığı kordonların içleri boşalarak borucukları meydana getirir. Tubulus seminiferus contortus'un çevresi dıştan mezenşimle örtülüdür. Tubulusların duvarındaki germinatif hücreler Spermatogonium ve Sertoli hücrelerini yapar.

Tubuluslarla mesonephrose borucukları yer yer bağlantılar kurarlar. Sonraki gelişmelerde bu bağlantı kolları rete testis'i, mesonephrose borucukları da duktuli efferentes'i, Wolff kanalı duktus epididimidis'i ve duktus deferens'i yapar.

Duktus deferens, memelilerde uretranın pars pelvinalis'ini yapan sinus urogenitalis'e açılarak dış genital organlarla bağlantı kurar, kanatlılarda ise cloaca'ya açılır.

Wolf ve Müller kanalları erkekte körelerek kaybolur ancak, kanalları müşterek yaptığı uterus'un artığı erkekte uterus masculinus olarak kalır.

Ovarium ve testisler sonradan esas yerlerini almak üzere belaltı ve inguinal bölgelere inerler. Bu olaya **descensus** denir. Bu olayı yapan ligamentum inguinale'lerdir. Normal bir gelişme göstermeksizin testis ve ovarium'u inguinal bölgeye yakın bir uzaklıkta tutarlar.

Böbrek üstü Bezlerinin (gl. suprarenalis, adren)

Gelişmesi

Struktur ve fonksiyon bakımından iki farklı kısımdan şekillenirler. **Cortex ve medulla**, balıkta ayrı ayrı, kurbağada genelde birbirine yakın, kanatlılarda bir karışma durumu gösterirler. Memelilerde ve insanda ise tek bir kapsülde bir organ olarak bulunurlar.

Önce dorsal mesenterium da coelom epitelinde (mezenşimal epitel) aşırı bir çoğalma görülür. Bunlar embriyonel bağ dokuya kordon şeklinde uzarlar, kordonların arasına damarlar girerek cortex i meydana getirir.

Medulla ise neuro-ectodermal kökenlidir. Sulcus neuralis'in dudakları çevresinde kümelenen crista neuralis hücreleri, spinal ve sempatik ganglionları meydana getirmek üzere diferensiyeye olurken bu hücrelerden bazıları önce böbrek üssü bölgesine doğru göç ederek oralara yerleşir ve sinir hücrelerine ve chromaffin hücrelere dönüşerek medullayı meydana getirirler.